

Şükrü ERBAŞ

ŞİİRİNE KÜÇÜK BİR GİRİŞ

Zeki Z Kırmızı

2016

Bir Çınlama Boşlukta: Seçilmiş Şiirler (2011),

Şükrü Erbaş, yaşıtım, 1953 doğumlu.

“Şiirmiş, aşkmış, iyilikmiş... bir çınlama boşlukta... kaldım öylece...” (68) diyen şair (**Çınlama**, 2006) bir seçmeler kitabı hazırlamış ve iyi de etmiş. Onu doğru düzgün tanımış oldum. Klasik dengeleri ve duyguları gözetiyor Şükrü Erbaş, bir şiir yazıyor ve o şiirle katılıyor kanona. Bir şiir yeter, bana göre. Bütün şiirler o tek şiirdir zaten ve gerisi yinelemedir.

İKİLEM

*Güzel kadınlara kederli şarkılar söyletmeyin
Birbirini çoğaltıyor üç acı
Kadın, güzellik ve şarkı...*

*Kederli şarkıları güzel kadınlara söyletin
Birbirini bütünlüyor üç acı
Kadın, güzellik ve şarkı...
Ey insan ömrünü dolduran biçimleyen duygu
Hüzün müdür her vakit mutluluğun bir yüzü?.. (12, 1966)*

Yolculuk(1986)/ Kimliksiz Değişim (1992)

Daha önce yayınlanmış iki kitabından derlemiş Şükrü Erbaş bu kitabı. Bu tür bileşime neden gerek duyduğunu merak ettim elbette. Çünkü şiir kitabı da olsa eşeler, arkasında izleksel bir tutarlık peşine düşerim, çokça düş kırıklığına uğrayarak. Tabii belki ileri gitmek olacak, bu bireşim (sentez) şiir üzerinden şairin yaşamla bir yüzleşmesi izleğinde sağlanmış olmalı. **Yolculuk** tümüyle kendi yaşam içre yolculuğu iken, **Kimliksiz Değişim** şiirleri süreklilik taşımasa, özöyküsel açık göndermeleri olmasa da yaşamın duralama noktalarındaki sıradışı yaşantıların izlerini belirgin biçimde taşıyorlar. Erbaş da kendi özyaşamından damıttıklarını bir araya getirme gereği, isteği duymuş belli ki. Aslında risk almış da diyebiliriz. Okur için oldukça mayınlı alan ve yaşamı yaşamla sınamak, çoğu kez fena halde iki yönlü ıskalamaya yol açabilir. Onun geçen yıl *Kanguru Yayınları*'ndan çıkmış, seçilmiş şiirlerini derleyen **Bir Çınlama Boşlukta**'sını (2011) okumuştum ilk. Onu iyi tanıtan bir derlemeydi kanımca.

Bir arkadaşımın (*Merhaba Nimet!*) armağanı olan bu kitap yazardan okuduğum ikinci kitap ve birkaç şiir ortak bu nedenle.

Anlatımlı, yansıtımlı alçakgönüllü bir şiire kendini yatıran Şükrü Erbaş'ın yazısında yankıladığı yaşamı belli ki hiç sıradan değil. Adanmış, tutkulu ve acılı. Üstelik daha önemlisi bu duygulara aracılık eden değişmeceler, çok özgün olmasalar da, toplumsala taşıyor bireyi (özneyi). Bu bağı en öznel şiirlerde bile kurmak olası (Belki şairi öncesinden biraz tanımak gerekebilir.) 1987 Ceyhun Atuf Kansu ödüllü **Yolculuk**, çocukluğundan başlayarak kendi kesintisiz yolculuğu. Bu duyarlık üzerinden hepimizin yakın tarihi de akıyor ve benim yaşımdakiler için bu oldukça anlamlı, önemli. "*Memleket kesilmiş dudakları*"yla (3) Nazım gelip bir kez öptükten sonra Erbaş için her şey değişmiş ve şiire giden yol açılmış belli ki. Ama diğer büyük kaynakları da sıralamalıyız burada: Neruda, Lorca, Ritsos, Guillen...

Geçmişin anılması biçiminde bildik bir tını üzerinden ağıtı, vedayı, ululamayı, çileyi vb. kayıtlayan şair, öne çıkmış ya da sürülmüş, bedeli yaşamları olmuş romantik devrimci öncülerin açılırları içinde suçlama, eleştiri kipinde de konuşur. Ölüm bile kirletilmiştir. (26) Yeni yaşamın resimleri ürkütücüdür:

XVII

*Üstümde özlemin hareli giysileri
Dönüşüm yitik bir cennete oldu
Bunca olaydan, aradan sonra.*

*Sokaklarında kimliksiz insanların
Can incitip onur kırdığı
Adı kirletilmiş bir kent karşıladı beni.
Çarşısı yoksul, günleri تنها, insanı
Bir korku bulutu yolların ucunda.
Çamlığı gömmüş kirpiklerini göğsüne*

*Ağaçları rüzgârından utanan bir mahzun koru.
Suyu sisli, karı dalgın, duruşu
Zamanın seyrine ayak bağı
Bir kent karşıladı beni kuşkunun kuyularında
Evleri içine çekilmekten küçük
Evleri içine çekildikçe yenik...*

*Ey adım adım ömrümü dokuyan toprak
Ey onca uzaklardan incele incele
Kalbime akan yollar
Kim bu yabancılar sürmeli teninde senin
Yürüdükçe hoyrat ayaklarıyla şiddetin
Böyle külhan ve düşman
Koynunda yâdigar koyduğum gençliğimi kanatan...
Ben kimim
Cesareti öğrendiğim kapılarda bugün
Çocuğu önünde dövülmüş bir baba utancıyla
Korkuya rehin, ordusu bozgun
Yaralı, yalnız ve suskunum...*

*Ey rüzgârın kenti, kentlerin talihsizi
Silerse senin çocukların siler yine
Alın çizgilerinden bu siyah derin eğriyi. (30)*

Kimliksiz Değişim'se bir aşk ve ayrılıklar şiiri. Buna başarısızlık duygusunu da ekleyebiliriz belki:

*“...
Otuz beşimdeyim, çabuk sinirleniyorum, tansiyonum var
Geçtiğim patikalarda kaldı büyük düşüncelerim
Bu yüzden hüzünle bakıyorum gençlere... (1988)” (79)*

En canlı, eleştirel, renkli şiirler ise 80 sonrasının kimliksiz toplumsal dönüşümüne düştüğü dipnotlardan oluşan 88-89 şiirleri. Özellikle **Köylüleri Niçin Öldürmeliyiz? Kimliksiz Değişim V...**

Türk Şiirinin ağırlıklı ortalaması sanırım büyük dilimi oluşturuyor.
Ama ortalamaya, hatta sıradana borçlu değil mi büyük(!) şiir varlığını?
Sorabileceğim tek soru bu.

(Kişisel not ya da bir uyarı: Bi' cesaret yazmaya heveslenmiş, işbu okurun hele Türk şiiriyle ilgili ileri geri konuşmalarına lütfen *itibar* etmeyiniz!)

Pervane (2015)

Şükrü Erbaş (Doğ. 1953) hiç değilse son kitaplarıyla izlediğim bir şair. Belki derleme ya da toplu şiirlerini de okumuşumdur. Anadolu halk Türkçesinin tadını almış, tutmuş damağında bir şiir diline iyice yakınlaşmış Erbaş. Hatta bu dile dünyanın bireysel ama yine de derin seslerini katmış katıştırmış görünüyor. Sanki şiiri, toplumsal akışı bireyle dengeleme çabası ve gerilimi içerisinde renkleniyor. Duyarlı bir sinircelik, iyice dolmuş kabarmış ama biçimsel bir kapanda şimdilik dağılmamış, bu gerilimden de ince bir güzelliğin köpürdüğü bu orta halli şiirlerin sözü (vaad) yok gibi. Akağını bulmuş, akmanın yoluna sinmiş, buncasıyla doymuş... Hoşumuza giden, kök-ses(leniş)in Erbaş şiirleri üzerinden kulağımızda yankılanması... Anımsatıyor. Yitirilmiş, dönmeyecek bir *Hayal* için şiirler bunlar... "Senin o gözlerinin gamzelendiği/ Çay bahçesi gökyüzüne karıştı çoktan//..." (35) İlk şiirini alayım:

BÜYÜME MASALI

*Şimdi ben tuttum, çizgili defterlere
Boncuklar dizerken hem de*

*Elleri sıralı bir çocuğa
Güneş yumağı bir çocuğa, ağaç yarası bir çocuğa
Buğday frikleriyle tarlaları ağızına dolduran bir çocuğa
Kırpikleriyle karları yuvarlaya yuvarlaya
Evlerin içine dağlar indiren bir çocuğa
Rüzgârlı memeler pınara hareler düşürecek diye
Pınar lülesine aynalı salıncaklar kuran bir çocuğa
Serçelerle uyanıp puhu kuşlarıyla yatağa giren
Bir avuç sular da ay ışığına belikler ören
Gaz lambalarıyla duvarlara dünyalar çizen bir çocuğa...*

*Asfaltın bulantısını, denizlerin köpüklü uykularını
Kocaman bir cam kavanoza benzeyen şehirleri
Işıkları, ışıklar içinde gölge masalı insanları
Gürültü makinelerini, dünyadan öteye giden yolları
Yoksul evlerin eşiklerine düğümlü darağaçlarını
İnsanın insanı sevmesindeki mucizeyi
Korkunun, ölümün ilk harfi olduğunu
Dünyanın bütün türkülerinin bizi söylediğini
Acılarımızın başka acılarla güneşe çıktığını
Yeryüzü sofrasının küçücük ellerimizde kurulduğunu...*

*Anlattım
Öyle mi?..*

Ey sözün billuru
Sensin kalbimden yürüyen hayranlık. (7, 2014)

Yaşıyoruz Sessizce (2016)

4 yıllık tanışlığım var Şükrü Erbaş şiiriyle. Geçmişin dergilerini, yıllıkları, tek okumaları saymıyorum, kitaplaşmış şiirler sözünü ettiğim. 2012’de kendi şiirlerinden seçkisi, şiiri hakkında derli toplu bir kaynaktı: **Bir Çınlama Boşlukta: Seçilmiş Şiirler** (2011). 64 yaşında, şair kuşakdaşı birçoğu gibi duygusuyla davası arasında ödünsüz dengeyi içten ve yalın söyleyişte sınavanlardan. Dolayısıyla bu kuşakdaşlar, değerli ve kişilikli içeriklerini gösterişli bir sunumla sergilemeyi, ayrıca örnekler dışında, belki de küçümsüyor, kendilerine haksızlık sayıyorlardır.

Şiire ilişkin ilk yedikleri vurgun şiirle devrim arasında, gençlik yıllarında (70’ler) seçim yapma zorunluluğu duymaları. Erbaş’lar, Budak’lar bu vurgundan yaralı, hasarlı, sesleri güç yitirmiş, pesleşmiş ama yine de şiir yanlı çıktılar. Belki daha azı şiiri bir tasar olarak taşıyabildi (Budak), bir bölümü şiiri elinden düşürmüş olmalı. İçlerinde üç beş kişi benbenci sapma içinde, *şiir Ben’im, şiir benim yazdığım şiirdir, kargadan başka kuş tanımam*, dese de ağırlıklı bölüm az yukarıda işaretlediğim; geçmişlerindeki düşadayı, *ideayı* bir çekirdek gibi sargılayıp korumaya alarak şiirle kavgasız, dostça, içten, savsız ve nitelikli ilişkiyi sürdürekoyanlar... Şükrü Erbaş bu saygıya değer insanlardan biri kuşkusuz. Aslında girdikleri, yürüdükleri yol ne olursa olsun saygımı tümüne sunuyorum. Eğer, diyorum, bu kuşağın (*Kuşak* sözcüğüne ve kavramına da fena halde *gıcık* kaptığımı belirtmemin tam yeri burası.) şiirle ilişkilerini koparmayan bu usta şairleri başa sarma olanağı bulsalar, yaşam şiirin eşliğinde önlerinde yeniden açılsaydı ve bu kez şiirle başka (ve yine değerli) bir şey arasında seçim yapmak zorunda kalmasalardı, devrimci düşlem onlara, ‘*dava için şiiri yükseltin, şiirin kendini yükseltin, daha daha yükseltin*’, diyebilseydi, nasıl bir yolu yürümüş olurlardı? Ama bu soru baştan yanlış, falcılık, pişmanlık yatağı, kısır, tüketen, umutsuz kılan, yapılanı yoksayan bir tutum olmaz mı? Böyle olacaktı, seçimler yapıldı, böyle oldu, demeyi kabul ediyoruz.

Zaten seçen tek kişiye, özneye yüklenmek öylesine yetersiz bir yaklaşım ki bunu yaparak unuttuğumuz şey, özneyi ezen düzen ve onun herkese gizli açık zorbalıkla dayattığı istemdişi seçim. Zorunluluk tümümüzün yazgısını belirledi, ne olduysak onu yapabildik ancak. Yani ülkemizin şairi, yazarı saf şair, saf yazar, sanatçı olmak, ikincil düzeye özgü seçimi yapmak yerine, gerçekte bir haksızlık da olsa, daha temelden, asal bir seçimi yapmak (yazmak ya da yazmamak yerine olmak ya da olmamak) zorunda kaldı: Şiirin, sanatın eşitlikçi yurdunun, yokülkesinin (ütopya) öncü savaşçısı

olmak. Bedel ağır dediğınızı duyar gibiyim. Bir de o insanlara sorun bakalım, ne diyecekler size.

Oralardan kopup gelen şairlerden önemlice bölümü aykırılaştı, aykırı dalın kuşu oldu, aykırılığı, kırgınlığı, yer yer öfkesi yadırgandı, şarkısı da. Hatta başka bir zamandanmış gibi geldi kuruyan daldan sesi. Bedenler düğümlendi, yaşamak git git güçleşti. Dünya yeni oyuncaklarıyla sardı kuşattı onları, yapay bağlar, yapay çatışmalar, sözde çözümlenmelerle bilinçlerini tutsak kılmaya çalıştıkça bu yeni dünya, onlar (Şükrü Erbaş, A. Budak, G. Akın, vb.) daha bir ayak dirediler. Hayır, bu bağlam o kadar da *yeni* değil, “*Ölmek yeni bir şey değil/ Ama yaşamak da daha yeni değil,*” diyen Esenin’i yankıarcasına, bütün bunlar *yeni* değil, insanın olduğu yerde gözden kaçırılmaya çalışılan o eski bildik öykü, diye diye yazdılar şiirlerini yine ama sesleri bu kez hüzünlü, içedönük, küçüktü, duygu gamlarında savunmanın ve yeniden ele alma, yeniden anlamının ayıklanmış, duru, bilge yalınlığına vardılar sonunda. Ama savrulmaların, yalnızlıkların da... Dünya ve saldırgan nesnelere, borazanlarıyla (medyalar, yayınlar, çevreler, vb.) baş etmek, yine de ayakta, sağ kalmak hiç kolay değildi. (Hemen belirteyim, yalnızca şairler değil, aynı yaş eşiğinden tümümüz yaşadık benzer duyguları.) Yaşamlarına eksen yaptıkları artık duyguları, dünyayı daha iyi dünya yapabileceklerine olan inançları savunurkenki imgelerini gözlerinde canlandırdıklarında yürek atışları hızlanıyor olmalı. Dünya onları sildiğini (iptal) sansa da kendilerini silmeyi asla kabul etmediler, yeni zamanlarda (!) da direnişi ve aykırı dalın aykırı şarkıcıları olarak, ancak kulak kabartıp dinleyenin duyabileceği incelikte, yeğlilikte, derinlikte şarkılarını söylemeyi sürdürdüler.

Nereye dek?

Dostum, kulağım senin sesine ayarlı işte, görüyorsun. Birlikte yaşayacak, bu çoktan seçmeli, kimlik silen (anonimleştirme), hiçleyen, niteliksizleyen (Bkz. Musil), bizi silmeye, yokmuşuz gibi saymaya and içmiş dünyaya direneceğiz. Onların dünyasında doğru olmayan çok şeyler var. En başta şu: Yaşayan öldürür. Oysa bizim (sav)sözümüz şudur: Yaşayan yaşatır. Unutma örtülerin altında boğulmaya çalışılan o sesi duyan biri ve biri daha ve öteki var. Ve bu ses, şiirin sesi, ilkesi akçasız, iyersiz varlığın (dünya) kökü, direği, yarının sözüdür (vaad) hem.

Belki bunları kendimi tutamayıp yazarak yükseklerden uçmuş olabilirim. Ama söylediklerim bir şeyler üzerine değil, o şeylerin arkasındaki el, elin arkasındaki insan ve düşünceyle ilgili. Şairse, hem alt katta, hem üsttedir. Şiir dolayımıdır, üzerinden dolanı dolanı gider, gitmediğimizce döner geliriz. *Yeni* diye bir şey yoktur ve her şey her an *başka*, *yenidir*. Şairin durduğu yere bağlı (her şey). Ay’ın hangi yüzünden yazıyor?

*

Bir şair her şiiriyle ne olduğunu bilemediği bir yere yaklaşmanın derdinde ise ve bu döne döne içine düştüğü, kaçamadığı son yer ise yazılan her şiir bir sonrakine yaklaşımdır diyebiliriz. Bir şiir ötekine aynalanır, kendi imgesini ötekinde birebir yan(s/k)ılanmış bulduğunda yitirir. Bu *benim kendim* deseydi bir sonraki gerek(çe)sizleşirdi. Kuşkusuz bütün bunların bir de somut koşulları, aygıtları, doğallaştırılmış (yerleşikleşmiş anlamında) dışavurma biçimleri var. Bunu yazardan çok okurun kavraması olasıdır. Yazar kendini iten çeken bir düzenek içinde bulur, daha ne üzerinde kendini bilemeden başka yerde, şiirdedir. Eğer önümüze düşen şiir toplamı bireylerini (tek tek şiirleri) toplamın üzerinden niteliyorsa okur olarak görev belki de ayırımın (fark: Bkz. Derrida) peşine düşmektir zoru seçerek. Ötesi ağır boşluğuna, dudak devinimine yerleşik ortakyaşar (simbiyotik) kanıksama, uzlaşma olur. Şiire terstir. Şiir alışkanlığa gelmese iyi olur, ötekinin sırtından varlık (yaşam)

almaz. Ama gerçekten zordur ayrıntıların izini sürmek, bir şeyi ötekine benzeten kütleyi değil, bir şeyi ötekinden süzen, ayırtıran imi, küçücük belirtiyi, sapmayı yakalamak. Titiz okuma, ıraksama (Ama ne ıraksama!) gerektirir. Buna yadırgatma etkisi (Bkz. Brecht.) diyelim, yetmese de...

Benim harcam değil demek istiyorum sözün özü. Ben Şükrü Erbaş şiirinde ayrımların izinden gitmeyi, dip okumaları becerecek deneyimde biri değilim açıkçası. Bu yüzden algım körleşmeye tutsak öyle kalakalıyor.

*

Kendi şiir derlemesinde bu yanılgıya düşmüş, şiirini şiirinden olması gereken biçim ve düzeyde ayıramamışım (2011). Kestirip atmışım: “*Bir şiir yeter, bana göre. Bütün şiirler o tek şiirdir zaten ve gerisi yinelemedir.*” (2012) Sonra 6 yıl aralı iki kitabını okumuşum tek celsede. Anladığım bir şey olmuş. Şairimiz, içinde yaşadığı ve kendisini doğrudan etkileyen yaşamla somut olarak yüzleşiyor yazdığı şiirlerde, ayırmıyor kişisel toplumsaldan. Özyaşamını neredeyse vazgeçilmez bir kaynağa dönüştürüyor sahicilik, hakikat rejimi adına. Herkes için değil kendin için konuşmak bilgeliğidir bu demekten ne alıkoyar bizi. Böylelikle “*aslında risk almış da diyebiliriz. Okur için oldukça mayınlı bir alan ve yaşamı yaşamla sınamak, çoğu kez fena halde iki yönlü iskalamaya yol açabilir.*” Yücegönüllüğün ucu kibirken, alçakgönüllülük bizi ezikliğe, özgüvensizliğe aşırabilir. Bu iki aşırı ucu ortalayan Şükrü Erbaş şiirinde, somut kişisel duygulara aracılık eden değişmecelerin genel özelliği bir yanıla hep toplumsala açık durmaları, çıkıyor olmaları. Birey yapayalnız kalmıyor, bir biçimde topluma ulanıyor. A. Budak örneğin, daha katı, keskin bir eleştiri, kuşku (ironi) içinde görünüyor. Bireyden yola çıkılınca yaşamın öğüten değirmeninden kucağımıza boşalan unun ağıtla, vedayla, ululama ya da ilençle, özlemle, çileyle, yitirme acısıyla ilişkisiz olmasını bekleyebilir miyiz? O unun çorbası baharlı, acı olacak, gizli çağrısı ise acıyı paylaşmak, kardeşlik olacaktır. Şairimizde öyle (geldi bana) en azından... Acı, serzeniş, yakınma, eleştiri birbirlerine uzak değildir. “*Ölüm bile kirletilmiştir. Yeni yaşamın resimleri ürkütücüdür.*” Acıdan söz edeceksek bir ömrün değil, ömürlerin, bin(lerce) yılın acısından ve dilinden söz etmeden olmaz. **Pervane** (2015) ve arkasından gelen **Yaşıyoruz Sessizce** (2016) bunu kanıtlıyor. Dilin kristali, kökü devreye giriyor, çünkü acı aynı zamanda herkesin, hepimizin de acısıdır. “*Sanki şiiri, toplumsal akışı bireyle dengeleme çabası ve gerilimi içerisinde renkleniyor. Duyarlı bir sinircelik, iyice dolmuş kabarmış ama biçimsel bir kapanda şimdilik dağılmamış, bu gerilimden de ince bir güzelliğin köpürdüğü bu orta halli şiirlerin bir gelecek sözü (vaad) yok gibi. (Çünkü ölüm gelmiş, biçmiş gitmiş.) Şiir akağını bulmuş, akmanın yoluna sinmiş, buncasıyla doymuş... Hoşumuza giden, kök-ses(leniş)in Erbaş şiirleri üzerinden kulağımızda yankılanması... Anımsatıyor.*”

Artık acının beyin sapına (omurilik soğanı) biraz daha yakınız. *Yerine* geçemeyeceğimiz, çekemeyeceğimiz, yani paylaşamayacağımız bir acı kapıyı geri dönüşsüzce, sertçe çaldı, girdi içeri ve yağmaladı taş üzerine taş konarak kurulan barınağı, yurdu (sığınak). “*Babanız içerde şiir yazıyor diye/ çocuklarımı sessiz ağılattım ben,*” diyen Hatice Erbaş artık yok ve şiir bu yokluğu yokluyor, bu yokluktan anlamaya çalışıyor, onu özdeklıyor (maddeleştirir). Olanaklı mı? Şairin olanaksız denemekten başka umarı yok. Dönüp dönüp yeniden deneyeceği şey anlaşılabilir bir *yitimi* şarkılamak. Öyle ki anımsamayı şiirleştirerek kurumlaştırmak, ölen Hatice’yi ölümün elinden böyle çekip almak, kurtarmak... Şu var. Çağrılan, öteden gelen (Bkz. Eurydice, Hatice) o son yerde, basamakta dönüp geriye (ölüler ülkesi) bakacaktır ve şiir çağırmağı yine sürdürecektir. (Budak’la izleksel ve tutumsal koşutluğa dikkati çekmek isterim.)

Çağırarak dediğime bakmayın, ağıttan (sagu) söz ediyorum ve bunun törel kalıtından. Bu *mersiyedir*, ölene ardından yakılmış, yüceltmeyi, övgüyü acıya katmış (katık etmiş) dövünmedir. Saç baş yolunmaz artık, hayır. Şiirle olmaz bu, şiirsiz de olmaz kuşkusuz. Gösterişsizce, vakarla, yakışığıyla, içlilik ve içtenlikle, kimseye değil kendine yazılarak olur olacaksa. Okuru bocalatan yer bu nokta. Acıya değilemez, dokunulamaz ya, orası acıyı yaşayana hastır, mahremdir ya, acı paylaşıldığı varsayıldığında hesaba gelirlilik duygusuyla yapaylaşır ya, kaçırılır yabancılaşır ya, Eurydice'sini yitiren Orpheus'un şarkılarını nasıl dinlemeli, duymalı ya da nasıl okumalı Şükrü Erbaş'ın artık her şiiriyle yazmazlık edemeyeceği Hatice şiirini? Şiirinden baksak öteki yarısı, yitiğinden baksak şiiri yarım kalmayacak mı? Kalacak ve kalmalı bence. O zaman bir kez daha soralım: Şiir nedir? Ve bir kez daha soruyu yanıtlamaya kalkmayalım.

Ağıt abartı(lı)dır. Töre bunu toplumsal işleviyle abartarak yaşatır. Geleneğin içinde gösterilir acı ya da ağıt acının ele güne gösterilmesidir. Böylece toplumun derin anlığına (zihin), bilincine kişi ka(t/k)ılır, çünkü ölen, biri için değil, herkes için ölmüştür. Bu hem ölenin en yakınının gönülçelen varsayımıdır, hem de toplumun sürekliliğindeki derin bilincinin. (Elbette toplum özne değil.) Kalıplar ise neredeyse evrenseldir. Yadsımadan isyana, serzenişten kabule aşamaları vardır. (Çağcıl) şiir *mazmunla* yetinmez, özgün imge ekler. Şiirleşme anıdır bu. Şiiri ağıttan koparan an. Erbaş işte yılların ustalığını burada devreye sokarak bir denge tutturabiliyor ve biz okurlar özele (mahrem) tanıklıkla şiire tanıklık arasında gidip geliyoruz. Hem huzursuz, hem hoşnutuz ve çelişkisiz değiliz. (Volta atmak yürümek değil.) Sonuna dek okumaktan vazgeçmiyoruz. Ağıtı aralayıp perde aralığından şiirin imgesini yokluyoruz, buluyoruz da. O zaman bir acı *sanki* paylaşılıyor. Abdülhak Hamit Tarhan'la (**Makber**, 1885) sanırım olamayan şey...

Ya Rilke? O nasıl çağırır? (Bkz. Requiem'ler, Duino.)

KAYNAKLAR

- Erbaş, Şükrü; **Bir Çınlama Boşlukta: Seçilmiş Şiirler (2011)**, Kanguru Yayınları, Birinci Basım, Eylül 2011, İstanbul, 76s.
- Erbaş, Şükrü; **Yolculuk(1986)/ Kimliksiz Değişim (1992)**, Everest Yayınları, Dördüncü basım, Ekim 2004, İstanbul, 107 s.
- Erbaş, Şükrü; **Pervane (2015)**, Kırmızı Kedi Yayınları, Birinci Basım, Ocak 2015, İstanbul,70 s.
- Erbaş, Şükrü; **Yaşıyoruz Sessizce (2016)**, Kırmızı Kedi Yayınları, Birinci Basım, Ekim 2016, İstanbul, 81 s.